

รายงานสรุปการจัดทำนวัตกรรม
ให้วัคซีนการเงินกันเถอะ

วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รายงานสรุปผลการจัดทำวัตกรรมการสอน

ชื่อผลงาน : ให้อัดซึนการเงินกันเถอะ

ชื่อสถานศึกษา : วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ

ชื่อทีม : TATC Financial Immunity

1. แนวคิดในการจัดทำวัตกรรมการสอน

1.1 ที่มาและวัตถุประสงค์

ตามที่วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบได้เข้าร่วมโครงการ Fin. ดี We can do. และนำเสนอผลงานวัตกรรมการสอน โดยใช้ชื่อผลงานว่า “ ให้อัดซึนการเงินกันเถอะ ” เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้กับนักศึกษา เหตุผลเนื่องจากว่าได้มีการพูดคุยพบประเด็นปัญหาทางการเรียนของนักเรียน นักศึกษา เช่น ขาดเรียน ผลการเรียนไม่ดี หรือปัญหาการลาออกกลางคัน ส่วนใหญ่สาเหตุหลักจะเกิดจากปัญหาด้านการเงิน ทั้งที่เกิดจากตัวนักเรียน นักศึกษาเอง และตัวผู้ปกครองแต่มีผลกระทบต่อตัวนักเรียนนักศึกษา หรือปัญหาที่เกิดจากเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้น เช่น ผู้ปกครองประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วย เสียชีวิต จึงมีแนวความคิดที่จะถ่ายทอดประเด็นปัญหาเหล่านี้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนย้อนกลับมามองตัวเองว่า วันนี้เรามีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดีกันแล้วหรือยัง และได้รับคัดเลือกผ่านรอบแรก ได้เงินทุนสนับสนุน (seed money) จำนวนหนึ่งหมื่นบาท สำหรับจัดทำผลงานต่อในรอบที่สอง แนวคิดในการให้ความรู้ทางการเงินแก่นักเรียนนั้น ทางทีมงานพบว่าสื่อความรู้ทางการเงินมีอยู่แล้วมากมาย เช่น หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินเป็นผู้จัดทำขึ้น แต่อาจจะไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ หากนักเรียน นักศึกษา ยังไม่เห็นความสำคัญที่จะเรียนรู้ จึงเป็นที่มาของการจัดทำวัตกรรมการสอนในรูปแบบแอนิเมชันเล่าเรื่องทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียน นักศึกษา เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ซึ่งมี 3 เรื่องด้วยกัน คือ เรื่องที่ 1 เรื่องของวรรณพร เป็นตัวแทนที่ทีมงานต้องการสื่อให้นักเรียน นักศึกษาเห็นว่าเป็นคนที่ไม่มีความรู้ทางการเงิน เพราะวรรณพรไม่เคยหารายได้ด้วยตนเอง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ได้จะขอจากแม่เพียงอย่างเดียว เมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้น จึงทำให้ตนเองได้รับผลกระทบต่าง ๆ เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องของเกษร ซึ่งเป็นตัวแทนที่ทีมงานต้องการสื่อให้นักเรียน นักศึกษาเห็นว่า เกษร มีความรู้ความสามารถในการหาเงินแต่ไม่รู้จักการวางแผนการใช้จ่าย ที่ดี ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย สรุ่ยสรุ่ย สุดท้ายก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นภาระของครอบครัวในการช่วยตามแก้ปัญหาทางการเงิน ส่วนเรื่องที่ 3 เป็นเรื่องของมานพ ที่ทีมงานสื่อให้นักเรียน นักศึกษาเห็นว่า มานพ มีความรู้ทางการเงินที่ดี สามารถหารายได้ด้วยตนเองในขณะที่ยังเรียนหนังสือ และรู้จักการออมเงิน เมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้นมานพสามารถที่จะดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างราบรื่น ไม่มีปัญหาใด ๆ

หลังจากที่นักเรียน นักศึกษา ได้ชมเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้ง 3 เรื่องที่เป็นนวัตกรรมแล้ว ทีมงานจะให้นักเรียนวิเคราะห์ตนเอง โดยเทียบกับ วรรณพร เกษร และมานพ ว่าตนเองอยู่ในกลุ่มใด เปรียบเสมือนการ

ตรวจสอบภูมิคุ้มกันโรคทางการเงินของตนเอง ในขั้นตอนนี้นักเรียน นักศึกษา จะเกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน พร้อมทั้งจะเปิดรับความรู้ทางการเงิน

แนวคิดในการให้ความรู้ในขั้นถัดไป เปรียบเสมือนการให้วัคซีน เพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินอย่างสมดุล มั่นคง นำไปสู่ความยั่งยืนทางการเงินในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ Fin. ดี We can do!!! ในการจัดประกวดผลงานด้านความรู้ทางการเงิน ซึ่งทีมงานจะเน้นให้ความรู้ทางการเงินที่จะทำให้นักเรียน นักศึกษา เข้าใจง่าย เหมาะกับวัย ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยนำสื่อความรู้ทางการเงินที่เป็นของธนาคารแห่งประเทศไทยและความรู้ที่ทางทีมงานได้จากการเข้าร่วมโครงการ “อาชีวะรุ่นใหม่ใส่ใจการเงิน (Fin Project)

ลำดับขั้นในการให้ความรู้จะประกอบไปด้วย เรื่องการเงินตามแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทุกครั้งที่นักเรียน นักศึกษา จะทำอะไรให้คิดเสมอว่ามีความรู้ในเรื่องที่จะทำ มีคุณธรรม พอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีความสมดุลทั้ง 4 มิติ คือ วัตถุ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เมื่อนักเรียนทำความเข้าใจเรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแล้วจะให้ความรู้ในเรื่องที่ 2 คือ การกำหนดเป้าหมายที่ SMART เพื่อให้นักเรียนรู้จักการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เพราะการกำหนดเป้าหมายเปรียบเสมือนไฟส่องทางให้กับชีวิต เรื่องที่ 3 คือ จด เจอ จัดการ แล้วจะเจริญ โดยให้นักเรียนได้ฝึกจดยกรายการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายรับ และรายจ่าย ของตนเอง แล้วจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการจดบันทึก เรื่องที่ 4 เรื่องลดค่าใช้จ่ายง่ายกว่าการหารายได้เพิ่มเป็นขั้นตอนต่อจากการจดบันทึก เพราะนักเรียนจะได้เห็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแต่ไม่เกิดประโยชน์ เป็นการตัดสินใจปรับลดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงของตนเอง เรื่องที่ 5 คือ เรื่องการหารายได้เพิ่มอย่างสุจริต โดยเลือกนักเรียน นักศึกษา ที่ประเมินตนเองในกิจกรรมที่ 1 ซึ่งเทียบเคียงตนเองเหมือนมานพ หากไม่มีจะเลือกนักเรียน นักศึกษาที่เหมือนเกสร เนื่องจากบุคคลทั้ง 2 กลุ่มนี้สามารถหารายได้ด้วยตนเองอยู่แล้วมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการหารายได้ของตนเองเพื่อเป็นแนวคิดให้กับนักเรียน นักศึกษาคนอื่น ๆ เนื่องจากนักเรียน นักศึกษาจะมีกลุ่มอายุที่ใกล้เคียงกัน หลังจากนั้นนักเรียนจะนำวิธีการหรือแนวทางในการหารายได้ของของผู้ที่ออกมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์มาคิดพิจารณาประกอบกับสภาพแวดล้อมของตนเองแล้วสะท้อนออกมาเป็นการหารายได้ของแต่ละคน เพื่อเป็นการเริ่มต้นในการหารายได้จริง เรื่องที่ 6 ออมให้พอที่เหลือใช้ให้เรียบ โดยการเปรียบเทียบสมการออมเงิน 2 สมการ สมการที่ 1 คือรายได้หักค่าใช้จ่ายเท่ากับเงินออม ส่วนสมการที่ 2 คือรายได้หักเงินออมเท่ากับค่าใช้จ่าย โดยทำกิจกรรมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสมการการออมเงินที่ 2 ซึ่งสามารถกำหนดเงินออมขั้นต่ำเพื่อให้มีเพียงพอต่อการใช้ในยามที่มีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า ออมให้พอที่เหลือใช้ให้เรียบ

ในขั้นสรุปเป็นการแจ้งให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับรู้วาระร้ายทางการเงินมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นนักเรียน นักศึกษา ต้องรับวัคซีนที่เป็นความรู้ทางการเงินเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มภูมิความรู้ทางการเงินตลอดเวลา และในทุกๆ ครั้งที่จะทำสิ่งใดให้นำแนวคิดทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เสมอ

1.2 ความรู้ทางการเงินที่นำมาใช้

- การเงินตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- การกำหนดเป้าหมาย SMART
- การลดค่าใช้จ่าย
- การหารายได้
- การออมเงิน

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2. ผลลัพธ์ที่ได้

1. นักเรียนมีความตระหนักในการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินจากการชมคลิปเหตุการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงของนักเรียนอาชีวะ
2. นักเรียนมีความรู้ด้านการเงินจากกิจกรรมให้วัดขึ้นความรู้ทางการเงิน
3. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดี เนื่องจากการให้ความรู้ทางการเงินเป็นการเริ่มต้นทำกิจกรรมจากสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของนักเรียน

3. รายละเอียดการดำเนินงาน

หลังจากที่ได้รับทราบว่ามีทีม TATC Financial Immunity ได้รับคัดเลือกให้จัดทำนวัตกรรมการสอนทางทีมงานได้แบ่งเป็น 2 ทีม คือ ทีมแรกจัดทำแอนิเมชันที่จะถ่ายทอดเรื่องราวของนักเรียน 3 คนที่จะใช้ในการประเมินภูมิคุ้มกันทางการเงินของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้านการเงิน (ดูจากวิดีโอ Info) ทีมที่ 2 จัดเตรียมความรู้ทางการเงินที่ต้องการถ่ายทอดให้นักเรียน จัดทำสื่อการสอน (ไฟล์นำเสนอให้วัดขึ้นการเงินกันเถอะ) แผนการสอน (ไฟล์แผนการจัดกิจกรรมให้วัดขึ้นการเงินกันเถอะ) กิจกรรมที่ใช้ประกอบการสอน (ไฟล์กิจกรรมให้วัดขึ้นการเงินกันเถอะสำหรับนักเรียน, แบบบันทึกรายได้ค่าใช้จ่าย) ทดลองใช้สื่อการสอน และปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แผนการสอนที่ดีที่สุด

ขั้นตอนในการถ่ายทอดให้ความรู้ด้านการเงินได้ทำการทดลองกับนักเรียนนักศึกษาในกลุ่มเล็ก ๆ ก่อน โดยพูดคุยกับนักเรียนกลุ่มย่อย ๆ ประมาณ 8 – 10 คน จำนวน 3 กลุ่ม ถึงแนวคิดและขั้นตอนกระบวนการในการให้ความรู้ กิจกรรมที่จะใช้ในการให้ความรู้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย หลังจากได้แอนิเมชันที่จะถ่ายทอดเรื่องราวของนักเรียน 3 คน และเนื้อหาความรู้ทางการเงินที่ต้องการถ่ายทอดให้นักเรียน นักศึกษา สื่อการสอน คู่มือการสอน เรียบร้อยแล้ว ทางทีมงานได้ทำการให้ความรู้ทางการเงินภายใต้โครงการ “ให้วัดขึ้นการเงินกันเถอะ” ซึ่งได้รับการสนับสนุนในการจัดทำโครงการดังกล่าวจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี โดยจัดโครงการ

ครั้งแรกในวันพุธที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ณ ห้องโสตทัศนศึกษา วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ดทึบ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 47 คน และครั้งที่สองในวันพุธที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2561 เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 10 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 54 คน

4. รายละเอียดงบประมาณ

- ค่าอาหารนักศึกษาจัดทำแอนนิเมชั่น	เป็นเงิน	5,000	บาท
- ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม	เป็นเงิน	5,000	บาท

5. ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

- จำนวนนักเรียน นักศึกษาเข้าร่วมโครงการ 2 ครั้ง รวม 111 คน
- ผลจากการประเมินตนเอง นักเรียน นักศึกษามีภูมิคุ้มกันทางการเงิน

ระดับน้อย	36	คน คิดเป็นร้อยละ	32.43
ระดับปานกลาง	74	คน คิดเป็นร้อยละ	66.67
ระดับมาก	1	คน คิดเป็นร้อยละ	0.90

เชิงคุณภาพ

- นักเรียน นักศึกษาได้เทคนิคการบริหารการเงิน การเก็บออม เรียนรู้วิธีการจัดทำบัญชีรับ – จ่าย การจัดการค่าใช้จ่าย การลดค่าใช้จ่าย แนวทางการหาเงิน ได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันทางการเงินเพื่ออนาคตที่ไม่มีปัญหาด้านการเงิน และได้เรียนรู้การเงินตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6. การขยายผล

1. ขยายผลต่อในสถานศึกษา

1.1 สร้างครูแกนนำในวิทยาลัย เพื่อให้เห็นความสำคัญเรื่องการเงิน

1.2 ปรับแผนการให้ความรู้เรื่องการเงินผ่านงานครูที่ปรึกษาในชั่วโมง Home room ในแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้ทราบข้อมูลของนักเรียนนักศึกษา คนใดมีภูมิคุ้มกันทางการเงินในระดับใด และควรให้ความรู้ทางการเงินในเรื่องใดเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้เหมาะสมกับนักเรียน นักศึกษาแต่ละกลุ่ม และสามารถติดตามผลได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 จัดทำแอนิเมชันเรื่องใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น เรื่องราวทางการเงินของกลุ่มคนที่ทำงานแล้ว เพื่อนำมาจัดทำแผนการสอนให้กับนักเรียน นักศึกษากลุ่มที่ใกล้จบการศึกษา ในการเตรียมความพร้อมด้านการเงินขณะที่เริ่มเข้าสู่การทำงาน

1.4 ให้นักเรียนจัดทำโครงการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ในชีวิตจริง

2. ขยายผลต่อสถานศึกษาอื่น

2.1 จัดทำโครงการและลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้ทางการเงินแก่นักเรียน นักศึกษา โดยเริ่มจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใกล้เคียงก่อน

2.2 เผยแพร่นวัตกรรมการสอน (ไฟล์ info) ไปยังสถานศึกษาอื่น

7. ข้อเสนอแนะ

ในการจัดทำนวัตกรรมการสอน ภายใต้โครงการ “ให้วัคซีนการเงินกันเถอะ” อยู่บนพื้นฐานแนวคิดที่ว่า ต้องมีสิ่งกระตุ้นให้เกิดความสนใจและชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องที่จะเรียนรู้ก่อน ดังนั้น จึงสามารถที่จะปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมได้ เช่น เปลี่ยนเรื่องเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนเนื้อหาความรู้ด้านการเงิน เปลี่ยนสื่อความรู้ด้านการเงิน เปลี่ยนกิจกรรมการให้ความรู้ ปรับเปลี่ยนเวลาในการให้ความรู้ เลือกกลุ่มเป้าหมายที่จะให้ความรู้ให้มีความเหมาะสมได้

สื่อความรู้ด้านการเงิน ควรมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป แต่สิ่งที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจได้ตลอดเวลาคือการเงินตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง